

348 - وَعَنْ أَبِي عَيْسَى الْمُغِيرَةَ بْنِ شُعْبَةَ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ، عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: «إِنَّ اللَّهَ حَرَّمَ عَلَيْكُمْ: عُفُوقَ الْأُمَّهَاتِ، وَمَنْعاً وَهَاتِ، وَوَأْدَ الْبَنَاتِ، وَكَرِهَ لَكُمْ: قَيْلَ وَقَالَ، وَكَثْرَةَ السُّؤَالِ، وَإِضَاعَةَ الْمَالِ». مُتَّفَقٌ عَلَيْهِ. [خ 5975، م 593/12 في الأقضية، باب النهي عن كثرة المسائل].

قَوْلُهُ: «مَنْعاً» مَعْنَاهُ: مَنْعُ مَا وَجَبَ عَلَيْهِ، وَ«هَاتِ»: طَلَبُ مَا لَيْسَ لَهُ، وَ«وَأْدَ الْبَنَاتِ»: دَفْنُهُنَّ فِي الْحَيَاةِ، وَ«قَيْلَ وَقَالَ» مَعْنَاهُ: الْحَدِيثُ بِكُلِّ مَا يَسْمَعُهُ، فَيَقُولُ: قَيْلَ كَذَا، وَقَالَ فُلَانٌ كَذَا؛ بِمَا لَا يَعْلَمُ صِحَّتَهُ، وَلَا يَظُنُّهَا، وَكَفَى بِالْمَرْءِ كَذِباً أَنْ يُحَدِّثَ بِكُلِّ مَا سَمِعَ. وَ«إِضَاعَةَ الْمَالِ»: تَبْذِيرُهُ وَصَرْفُهُ فِي غَيْرِ الْوُجُوهِ الْمَأْدُونِ فِيهَا مِنْ مَقَاصِدِ الْآخِرَةِ وَالْدُّنْيَا، وَتَرْكُ حِفْظِهِ مَعَ إِمْكَانِ الْحِفْظِ وَ«كَثْرَةَ السُّؤَالِ»: الْإِلْحَاحُ فِيمَا لَا حَاجَةَ إِلَيْهِ.

وَفِي الْبَابِ أَحَادِيثُ سَبَقَتْ فِي الْبَابِ قَبْلَهُ؛ كَحَدِيثِ: «وَأَقْطَعْ مَنْ قَطَعَكَ» [برقم 322] وَحَدِيثِ: «مَنْ قَطَعَنِي قَطَعَهُ اللَّهُ». [برقم 330].

348. Абу Исо Муғийра ибн Шуъба розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «**Албатта Аллоҳ таоло сизларга оналарга оқ бўлишни, (ҳақни) бермасликни ва (ҳаққи бўлмаган нарсани) талаб қилишни, қиз болаларни тириклайин кўмишни, қийлу**

қолни*, кўп савол бермоқни ҳамда молни ноўрин жойларга сарф қилмоқни ҳаром қилди», дедилар.

Муттафақун алайҳ.

Шарҳ: Турли икир-чикир, «деди-деди», беҳуда гап-сўзлар «қийлу қол» дейилади. Мусулмонлар хусусан масжидларда, илм мажлисларида ва бошқа ўринларда қийлу қол қилишдан қайтарилган.

Ушбу ҳадиси шарифда мусулмон киши қилиши мумкин бўлмаган қуйидаги ишлар ҳақида сўз бормоқда:

1. «Онага оқ бўлиш».

Бу иш гуноҳи кабира экани ҳаммага маълум.

2. «Қизларни тириклайин кўмиш».

Жоҳилият вақтида очлик ва ордан кўрқиб ёш қизларни тириклайин кўмиб юбориш одати бор эди. Бу иш қанчалик оғир гуноҳ экани ҳақида гапириб ўтирмаса ҳам бўлади.

3. «**(Ҳақни) бермасликни**».

Бунга қарзни бермай кетиш ҳам киради. Қарз олиб бермай кетган, бировнинг ҳақини бошқа ботил йўллар билан ейишдан ҳам оғирдир. Чунки бу ишда бировнинг молини ноҳақдан ейиш билан бирга, ўзига яхшилик қилган инсонга ёмонлик қилиш, нонкўрлик, инсофсизлик ҳам бордир.

4. «**(Ҳаққи бўлмаган нарсани) талаб қилишни**», дейишни».

Яъни, ҳаром йўллар билан бер-бер, деб мол тўплаш ҳам Аллоҳ таоло мусулмонларга ҳаром қилган ишлардандир.

5. «Қийлу қол».

Яъни, деди-деди, деб беҳуда гапни кўпайтириш.

6. «Кўп савол».

Олимлардан бўлган-бўлмаган нарсаларни кўп сўраш ҳам ёмон нарса.

7. «Молни зое қилиш».

Ҳар қандай йўл билан бўлса ҳам молни зое қилиш мусулмончиликка тўғри келмайди. Жумладан, қарзга олиб туриб, бировнинг молини зое қилиш ҳам

шунга киради.

Манба: hadis.islom.uz

HADIS.ISLOM.UZ
NUBUVVAT MARVARIDLARI